

**Prijedlog konzervatorsko-restauratorskih radova na reljefu
Seljanka/ Prelja G-MZP-707 Roberta Frangeša Mihanovića u
vlasništvu Grada Zagreba pohranjenog u Gliptoteci Hrvatske
akademije znanosti i umjetnosti**

1. Podaci o predmetu/objektu

Naziv predmeta/objekta: *Seljanka/ Prelja* (gornja polovica) – model za reljef za palaču Croatia

Autor, atribucija: Robert Frangeš Mihanović

Datacija: izvornik: 1910. g. (kamen – palača Croatia, ugao Masarykove i Preradovićeve ulice), model: oko 1910. g.?

Tehnika: lijevana sadra

Dimenzije: visina: 1345 cm,
širina: 100 cm,
dubina: 30 cm

Smještaj: Gliptoteka HAZU, Grad Zagreb, Medvedgradska 5, trenutno Veliko Trgovišće

Inventarna oznaka:, G-MZP-707,

Nadležna konzervatorska uprava: Gradski zavod za zaštitu spomenika i prirode

Vlasnik: Grad Zagreb

Naručitelj radova: Gliptoteka HAZU

1.1. Zatečeno stanje

Foto. 1: R. F. Mihanović, *Seljanka/Prelja* (gornja polovica), MZP-707, model za reljef za palaču Croatia,

zatečeno stanje 2026. godine

Tijekom potresa 2020. godine reljef je znatno oštećen, pukao je i odvojio se dio ispod lijeve ruke seljanke, desni donji kut reljefa. Cijeli desni rub reljefa je raspucan te se odvaja uslijed korozije od metalne armature koja se nalazi unutar rubova reljefa na poleđini.

Lijevo rub reljefa također je oštećen u sloju nosača, pojedini dijelovi su odlomljeni. Površina reljefa prekrivena je prašinom i prljavštinom, u desnom gornjem kutu vidljive su tamne mrlje nastale uslijed kapanja pretpostavlja se boje, vode ili pak šelak laka. Na donjem rubu reljefa također su vidljiva manja i veća oštećenja u sloju nosača kao i preko ostatka površine reljefa, nedostaje manji dio kažiprsta desne ruke seljanke. Vidljive su recentne zakrpe na bočnom gornjem rubu reljefa izvedene najvjerojatnije gipsom, također postoji mogućnost da je sa stražnje strane reljef recentno učvršćen nekim tvrdim materijalom (žbuka, beton).

Foto. 2 i 3: R. F. Mihanović, *Seljanka/Prelja* (gornja polovica), MZP-707, model za reljef za palaču Croatia, zatečeno stanje 2026. godine, detalji: desni kut reljefa, vidljiva oštećenja u sloju nosača i lijeva strana reljefa, vidljiva oštećenja na rubu

Foto. 4: R. F. Mihanović, *Seljanka/Prelja* (gornja polovica), MZP-707, model za reljef za palaču Croatia, zatečeno stanje 2026. godine, detalj: desni kut reljefa, vidljiva korodirana armatura te oštećenja u sloju nosača nastala uslijed djelovanja korozije

Foto. 5: R. F. Mihanović, *Seljanka/Prelja* (gornja polovica), MZP-707, model za reljef za palaču Croatia, zatečeno stanje 2026. godine, detalj: desni rub reljefa, vidljiva oštećenja nastala uslijed djelovanje korozije

Foto. 6: R. F. Mihanović, *Seljanka/Prelja* (gornja polovica), MZP-707, model za reljef za palaču Croatia, zatečeno stanje 2026. godine, detalj: desni gornji rub reljefa, vidljiv odvojeni dio nosača, oštećenja nastala uslijed djelovanja korozije

Foto. 7: R. F. Mihanović, *Seljanka/Prelja* (gornja polovica), MZP-707, model za reljef za palaču Croatia, zatečeno stanje 2026. godine, detalj: odvojeni dijelovi desnog ruba reljefa, oštećenja nastala uslijed djelovanja korozije

Foto. 8: R. F. Mihanović, *Seljanka/Prelja* (gornja polovica), MZP-707, model za reljef za palaču Croatia, zatečeno stanje 2026. godine, detalj: donji dio reljefa, vidljiva metalna armatura koja se proteže unutar rubova poledine reljefa

Foto. 9 i 10: R. F. Mihanović, *Seljanka/Prelja* (gornja polovica), MZP-707, model za reljef za palaču Croatia, zatečeno stanje 2026. godine, detalji: lijeva strana reljefa, vidljiva oštećenja u sloju nosača na rubovima i prašina i prljavština na površini reljefa

Foto. 11: R. F. Mihanović, *Seljanka/Prelja* (gornja polovica), MZP-707, model za reljef za palaču Croatia, zatečeno stanje 2026. godine, detalj: gornji desni kut, vidljive tamne mrlje u obliku kapljica

Foto. 12: R. F. Mihanović, *Seljanka/Prelja* (gornja polovica), MZP-707, model za reljef za palaču Croatia, zatečeno stanje 2026. godine, detalj: donji rub reljefa, vidljiva oštećenja

Foto. 13: R. F. Mihanović, *Seljanka/Prelja* (gornja polovica), MZP-707, model za reljef za palaču Croatia, zatečeno stanje 2026. godine, detalj: gornji bočni desni rub reljefa, vidljiva recentna zakrpa

1.2. Prijedlog konzervatorsko-restauratorskih radova

Površinu reljefa predlaže se najprije pažljivo očistiti mekim kistom te *Akapad (Wishab)* gunicama. Nakon toga poledinu reljefa potrebno je očistiti od odlomljenih dijelova recentnih materijala i prašine te ako to bude moguće bez daljnjeg oštećenja umjetnine ukloniti cijelu ili dio metalne armature. Preostalu armaturu najprije je potrebno mehanički očistiti od korozije te zatim tretirati antikorozivnim sredstvom, nakon toga potrebno ju je zaštititi od daljnje korozije tj. impregnirati. Odlomljene dijelove također je potrebno mehanički očistiti od korozije uz paralelnu konsolidaciju sadrenog nosača te ih vratiti na izvornu poziciju. Prema potrebi predlaže se ugradnja armature od nehrđajućeg čelika. Nedostajuće dijelove u sloju nosača predlaže se zapuniti gipsanom smjesom te obraditi u skladu s površinom i zatim tonski uskladiti s ostatkom površine odgovarajućim restauratorskim bojama. Tamne mrlje potrebno je ukloniti kemijskim putem uz prethodnu izvedbu proba čišćenja.